

A Dialektus Fesztivál 2010 díjai

(A zsűri indoklásával)

Emberi történetek / Human stories

(Európai dokumentumfilm / European documentary)

Zsűri / Jury

Papp Bojana filmrendező / director (Hu)

Adina Bradeanu filmrendező / director (Ro)

Müllner András esztéta / aesthete (Hu)

Aranyszarvas díj / Golden Deer award

(1000 EUR a Filmjus Alapítvány támogatásával / supported by Filmjus Foundation)

Gulyáságyú / Cooking History - Kerekes Péter – 88' (CZ)

A zsűri elismerése / Special mention

Detroitban termett: Leányanyákból lett városi farmerek / Grown in Detroit: Teen Moms become Urban Farmers - Poppenk Mascha, Poppenk Manfred – 60' (NL)

Azzal a megjegyzéssel szeretnénk kezdeni, hogy az európai dokumentumfilm szekció versenyfilmjei a dokumentumfilmes típusok széles skálájával állítottak szembe minket, és hogy a szekció filmjei nemcsak nagyon különböző szintű művészi értéket képviseltek, de stílusbeli megoldásaikban rámutattak arra az egyre szélesedő spektrumra, ami manapság a dokumentumfilmkészítők rendelkezésére áll, értve ez alatt azt a fogalmi változást, miszerint mit is értünk ma és fogadunk el, mint közönség, 'dokumentumfilm' alatt és dokumentumfilmként, összehasonlítva mondjuk egy 50 évvel ezelőtti elvárásrendszerrel.

Néhány az itt látott filmek közül már díjazva volt más fesztiválokon a tavalyi év során, s így mintegy a dokumentumfilmes 'kánon' részévé váltak. Itt olyan filmekre gondolunk, mint Helen Trestikova RENÉ és

Kim Longinotto BEVÁLLALÓS NÉNIKÉK című filmjei. Más filmek egyszerű és direkt, ugyanakkor szórakoztató és megborzongató történeteket mondtak el mindaddig feltérképezhetetlen politikai kontextusok hozzáférhetőségéről / hozzáférhetetlenségéről – mint például Linda Jablonska *Üdvözet Észak-Koreában* című filmjében. Végül, néhány filmben csodálatos, inspiráló, és erőteljes karaktereket ismerhettünk meg, melyeket a filmkészítők nagy megértéssel ábrázoltak. Olyak karaktereket, akik, kedvezőtlen helyzetük ellenére sem engedték meg maguknak az áldozati szerep luxusát és inkább olyan utakon indultak el, ami önmagukat is megerősíti, illetve másokat is meghihet.

I will start by noting that the international documentary competition at Dialektus has confronted us with a wide range of documentary films which were not only displaying different levels of artistic accomplishment but have also, stylistically, made us reflect on the wide range of possibilities opened to documentary film-makers today – meaning by that **what** exactly we, as audiences, are ready to accept as 'documentary film' today, as opposed to, say, 50 years ago.

Some of the films screened have already been extensively awarded in the past year, subsequently reaching a status of almost 'canonical' works within the field of documentary film-making – we refer here to films such as Helena Trestikova's RENE and Kim Longinotto's ROUGH AUNTIES. Some others presented themselves as straightforward, at the same time entertaining and chilly stories of access to yet uncharted political contexts – the case of Linda Jablonska's WELCOME TO NORTH KOREA. Finally, some of these films introduced some wonderful, inspiring and powerful characters portrayed with compassion; characters which, although confronted with adverse conditions, did not allow themselves the luxury of self-victimisation and engaged on paths able to empower them and inspire others.

Aranyszarvas díj / Golden deer award

(1000 EUR a Filmjus Alapítvány támogatásával / supported by Filmjus Foundation)

A dokumentumfilmes gyakorlat szélesedő spektrumával kapcsolatos elképzeléseink alapján úgy döntöttünk, hogy a szekció fődíját egy olyan filmnek adjuk, ami lényegesen eltér versenytársaitól. Ez a film egy olyan gondosan kidolgozott alkotás, mely jórésben megrendezett és rekonstrukciós megoldásokat alkalmaz annak érdekében, hogy egy egészen friss perspektívából ábrázolja a második világháború utáni Európa által megtapasztalt vérengzéseket, hogy gyakran didaktikus és egysíkú történelmi megértésünket a fantázia és a nézőpontváltás segítségével megkérdőjelezze. Az Európai Dokumentumfilm szekció fődíjával egy olyan filmet jutalmazunk, ami számunkra leginkább megtestesíti a kreatív dokumentumfilm fogalmát: a nyertes Kerekes Péter *Gulyásagyú* című filmje.

And it was by thinking about that sense of widened possibilities within the field of documentary film-making today that we decided to give the main award of our section to a film that stood out by being dramatically different from all the others – a piece of elaborate film-making, which incorporates extensive staging and reconstruction to come up with a fresh perspective on the various bloodsheds witnessed by Europe from World War II onwards, by bringing imagination, perspective and a pinch of salt to our often didactic and linear understanding of history. The main award in the International Documentary section goes to a film that appeared to us as the most accomplished embodiment of the term 'creative documentary': COOKING HISTORY, by Peter Kerekes.

A zsűri elismerése / Special mention

A dokumentumfilm évtizedek óta képes arra, hogy emberek tömegeit lelkesítse és reményt keltsen a jogfosztott emberek szívében. Ebből a szempontból idei elismerésünk a DETROITBAN TERMETT című filmnek jár, egy olyan filmnek, melyben egyedülálló kismamák és gyermeket váró fiatal nő higgadt derűvel indítanak egy kis agro-vállalkozást, megváltva saját maguk és ütött-kopott városuk.

Documentary has been for decades a genre able to inspire crowds and spread hope among the disenfranchised – and in this perspective, our commendation this year goes to **GROWN IN DETROIT**, a documentary about a group of underage mothers or mothers-to-be at the Catherine Ferguson Academy in Detroit, who remain serene and start a small agro-business by which they redeem both themselves and their battered city.

Sűrű leírás / Deep descriptions

(Európai antropológiai film / European anthropology)

Zsűri / Jury

Eddy Apples antropológus, fesztivál igazgató / anthropologist, festival director

(NL)

Kató Csilla antropológus, fesztivál igazgató / anthropologist, festival director

(RO)

Szirmai Márton filmrendező / director (RO)

Aranyszarvas díj / Golden Deer award

(1000 EUR a Filmjus Alapítvány támogatásával / supported by Filmjus Foundation)

Bagyéli pigmeusok a világ peremén / The Bagyeli Pygmies at the Fringes of the World – Francois-Philippe Gallois – 87' (FR)

A zsűri értékelte azt a módot, ahogyan a filmkészítő összetett és átfogó módon rögzítette és ábrázolta egy olyan közösség életét, akiknek a modernizáció, az üzemanyag ipar, és az AIDS fenyegetéseivel kell megküzdenie.

The jury appreciated the way in which the filmmaker recorded and presented in a complex way the life of a community which faces the threats of forced modernisation, the petrol industry, and AIDS.

A zsűrinek nehéz dolga volt döntést hozni ebben a szekcióban, mert rettentő nagy stílusbeli, megközelítésbeli, minőségi, és terjedelembeli eltérések voltak a filmek között. Mivel nem volt egy mindent átfogó szelektációs kritérium a filmek mögött, a zsűrinek kellett létrehozni egy érték és kritériumrendszert a Sűrű leírás szekció filmjeivel kapcsolatban.

The jury had a very hard time while judging the films of this section because there was a huge variety of styles and approaches in these films with different levels of quality and length. There was no underlying selection criteria, so the jury had to invent the values and criteria of Deep description in these films.

Diákmunka / Student-work

(Európai diákművek / European student films)

Zsűri / Jury

Eva Michalková fesztivál igazgató / festival director (SK)

László Sára producer / producer (HU)

Sasa Sreckovic fesztivál igazgató / festival director (SR)

Aranyszarvas díj / Golden Deer award

(800 EUR a Filmjus Alapítvány támogatásával / supported by Filmjus Foundation)

Gaucsók: Aki nem száll fel, nem eshet le / Gauchos: If you don't get on, you won't fall off – Jana Richter – 85' (DE)

A film a gaucsók és családjaik mindennapi életének alapvető pillanatait mutatja be. A rendező, Jana Richter azt a harmóniát ábrázolja, amiben a szereplők élnek életük rideg kontextusa ellenére is. A filmkészítők láthatatlan jelenléte és a kamera ösztönös használata a helyzetek spontán megfigyelését teszi lehetővé, és így rendkívüli belátást enged a családtagok meghitt kapcsolatába.

A film portraying essential moments of everyday life of Gauchos and their families. The director, Jana Richter shows us harmony within the harsh context of their living. Invisible presence of the filmmakers and instinctive use of camera allow spontaneity of situations, thus achieving extraordinary insight into the intimacy of the family members.

A zsűri elismerése / Special mention

Szuperhősök / Superheroes – Janek Romero – 65' (RO)

A film azt a Németországban tapasztalható sokrétű társadalmi fejlődést mutatja be, minek következtében fiatalok fontos és vezető szerepekbe kerülnek. Egyéni történeteik, a fiatal munkanélküli nőről szóló történetes párhuzamaként, lehetőséget nyújtanak arra, hogy személyes nézőpontokba és egy szélesebb körű, jelenkori társadalomtörténeti perspektívába egyaránt betekintést nyerjünk.

The film reveals us the wide arena of social development in Germany where young people take major roles. Their personal story in the background of young unemployed women allows us to consider those phenomena from both intimate point of view and that of recent social history.

A zsűri elismerése / Special mention

Hudecek and Rein urak gyűjteménye / Collecting of Mr. Hudecek and Mr. Rein
– Richard Komárek – 50' (CZ)

Egy dokumentumfilm, ahol a valóság fikciós elemekkel kombinálódik. A karakterek hitelessége, valamint a filmkészítő és a szereplők kapcsolatában kialakult őszinte bizalom egy izgalmas filmes kalandot eredményez.

A documentary combining elements of reality and fiction. The authenticity of characters and the relationship based on trust between the filmmaker and the actors result in an exciting cinematographic adventure.

A Diákmunka-szekció fiatal filmkészítők által megalkotott változatos témákat, szemléletmódokat, filmnyelvi megoldásokat és minőségbeli eltéréseket nyújtott. Szeretnénk kihangsúlyozni, hogy a filmek a komoly témákat világos látásmóddal és professzionális szakmai odaadással kezelik. A filmek a következő témákat ölelték fel: érvényes társadalmi folyamatok kutatása, melyekben eltérő mértékig, de megjelennek egyéni élettörténetek is (mint a *Határmentiek* és a *Szuperhősök* című filmekben); néhány film a társadalmi változások politikai következményeit taglalja markánsan (*Az Everest alatt: Újjászülető Nepál*); mások etnográfiai módszerrel kutatott történeteket közvetítenek tradicionálisnak mondható társadalmakról és mindennapi szokásaikról (*Gauchók: Aki nem száll fel, nem eshet le, A fátyol*) illetve modern társadalmak olyan ünnepélyeiről, melyek célja a gyökerek és hagyományok gyakorlása, ápolása (*Játsszunk Norvégot!*); néhány film jelentős identitás-dilemmákat ábrázol (*Apabácsi*); vagy szent helyek és idők szigeteit, ahol a spirituális egység olyan nagyon áhított folyamata tapasztalható meg (*Esőnemzedék; Egy kis szoba*); néhány filmnek a fókuszában olyan egyének állnak, akik a társadalom margóján élve boldogulnak; végül pedig vannak filmek, ahol a filmkészítő különböző filmnyelvi megoldásokkal játszik és kísérletezik, (mint például a ritmus és hang szerepe a *Műanyag és üveg*, vagy a mise-en-scene az *Egy kis szoba* című filmben).

In the section of student works we were offered the review of diverse subjects, as well as different approaches, quality level and cinematographic instruments used by young filmmakers. What we would emphasize is that they treated very serious topics with a clear vision and professional dedication. The topics encompass the following: research on actual social processes also introducing

individual life stories in various degrees (Borderliners, Superheroes); some films strongly dealing with political consequences of social changes (Beneath Everest); ethnographic accounts of selectively extensive traditional societies and their everyday routines (Gauchos, The Veil) or festivities within modern societies, yet being aware of their very roots (Doing the Norway); some of them presenting significant identity dilemmas (My father, my uncle) or the islands of sacred space and time offering so much desired sense of spiritual unity (Generation rain, Little room); some films focus on individual characters showing ordinary people on social margins in their human conditions (Hudecek and Rein); finally there are also works playing and experimenting with the various cinematographic elements (the rhythm and sound in Plastic and Glass or mise-en-scene in Little Room).

A **Tranzit ház** - Kolozsvár (RO) közönségzavazásának díjai az ott vetítésre került Sűrű leírás és Diákmunka kategóriákban / the awards of public in the categories (Deep Description, Student-work) screened in **Tranzit House** - Cluj (RO):

Sűrű leírás / Deep descriptions

(Európai antropológiai film / European anthropology)

Afgán nők a kormánynál / Afghan Women Behind the Wheel – Sahraa Karimi – 56' (SK)

Diákmunka / Student-work

(Európai diákművek / European student films)

Az Everest alatt: Újjászülető Nepál / Beneath Everest: Nepal Reborn – Tulsi Bhandari – 93' (DE)

Az **Országos Diákzsűri** díjai (Budapest) / the awards of the
Hungarian Student Jury (Budapest):

Legjobb magyar film / The best Hungarian Film

Hatszáz év után az első / - Osgyáni Gábor – 54' (HU)

Diákmunka / Student-work

Műanyag és üveg / Plastic and Glass - Joesse Tessa – 9' (NL)